

# Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Tordaiaranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K  
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**BETEGH PÁL**  
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postafelraképként csekk- és kliringszámla 10489. sz.

## Az erdélyi püspök

harmincegy napi bérmakörutját Udvarhelyvármegyében Etéden június 9-én befejezte.

A kegyelmes Főpásztornak hívei között való megjelenése, balszamirként hatott. Soha erre nagyobb szükség nem volt, mint a mostani gyászos napokban. Hiszen a hívők szívét, lelkét az apak, testvérek, hitvestársak, gyermekek élet-halál küzdelmei alatt, akik ott harcolnak a különböző csatatereken, a csüggedéstől szabadította meg. Új életerőt öntött mindannyiunkba, hogy a további tudását diadalmason átszenvedhesük; megnyugodván Isten akaratában és kibéküljünk az adott helyzettel.

A szelid, jószágos lelkű Főpásztor fogadtatása — előzetes parancsához hiven — mindennütt egyszerű, de azért magasztos és felemelő volt. Minden egyházmegye hívősege áhitattal, mélységes szeretettel várta temploma körül s örömteljes éljenzés viharzott végig az ajkakon.

Csodás varázsként hatottak mindenütt alkalmi beszédei. Előbb a bánatos szívű hívők könnyei, majd a reá következő átszellemült arcok bizakodó reményteljes vonásai adták meg a kétségtelen választ, hogy magasztos célját a Főpásztor elérte. Sikerült a hívők ezreit lelkileg erőssé tennie abban, hogy kedveseik a haza megmentéséért, a magyar nemzet föntartásáért küzdenek és áldozzák fel vérüket és életüket a mesterségesen reánk kényszerített borzalmas világháboru vérzivataraiiban.

Majd a bérmálás szentségével a jövő nemzedéket erősítette meg hitében, mint életük végéig tartó védő pajzsával, mely világitó szövétnekként fogja vezetni az élet forgatógaiban s erőt és kitartást biztosít minden kísértéssel szemben.

Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspöknek hívei között való megjelenése azonban nemcsak teljes lelkivigasztalást, erősítést adott, hanem kimondhatatlan örömet okozott azért is, hogy sokaknak kedves alkalmat szolgáltatott a számtalan jótéteményekért előszóva is hálás köszönetet nyilvánítani.

Mert hiszen köztudomású tény, hogy egyházmegyéjének egyetlen félreeső zuga sincs, ahol halhatatlan nagy nevét marandandó alkotások ne dicsőítenék.

Templomok, iskolák, árvák, özvegyek, nyomorgó egyesek sokaságai áldják és őrzik apostoli munkásságának Hozzá, az Ő bámulatosan kedves egyéniségéhez méltó jótékonyságát, melyet egyházmegyéjében immár 19 év óta szakadatlanul gyakorol s mostani körútjában is több iskola újraépítését helyezte kilátásba.

Jótéteményekben páratlanul gazdag élete is valóban méltóvá tette arra, hogy az erdélyi róm. kath. egyházmegye halhatatlan dicső nagy nevét örökös időkön át kegyeletesen megőrizze.

Bérmakörutjának befejezése után az udvarhelyi espereskerület hívőinek hála-imája kísérté (oh nem otthonába, hiszen egyenesen Kolozsvárra utazott, hogy fáradtságos működését to-

vább folytassa), arra kérvén a jószágos Istent, hogy Ő Nagyméltóságát egyháza javára sokáig éltesse!

Báró Orbán Ottó.

## A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1916 január 20-án kiadott 362-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi csász. és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora (LXXIV. közl.)

György István tizedes Csikszereda 1882 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Gyulai János népf. Csvm. Tekerőpatak 1894 hadifogoly (Oroszország).

Hajdu András 2 pótsz. Csikmadaras 1881 hadifogoly (Oroszország). — Hosszu Péter népf. Szolnokdobokavm. Frinkfalva 1886 hadifogoly (Oroszország).

Ipó Lajos 16 sz. Udm. Recsenyéd 1892 hadifogoly (Oroszország). — István János népf. Csikszentmiklós 1894 hadifogoly (Oroszország).

Jakab Albert népf. Udm. Kányád 1894 hadifogoly (Oroszország). — Jakab András népf. Csiktusnád 1893 hadifogoly (Oroszország). — Jakab Antal pótt. 16 sz. Udm. Székelypálfalva 1891 hadifogoly (Oroszország). — Jakab Dénes pótt. 2 pótsz. Udm. Városfalva 1886 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Jakab János népf. Székelyudvarhely 1894 hadifogoly (Oroszország). — Jére Gusztáv népf. Csikjenőfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Józsa Márton 11 sz. Udm. Székelyvadász 1892 hadifogoly (Oroszország).

Kacsó Ákos népf. Udm. Alsósófalva 1892 hadifogoly (Oroszország). — Kádár Péter 14 sz. Udm. Kénos 1892 hadifogoly (Oroszország). — Kádár Zsigmond népf. Udm. Alsósófalva 1894 hadifogoly (Oroszország). — Kajtár József (Dénesé) 11 sz. Csikdánfalva 1893 hadifogoly (Oroszország). — Kálmán Mózes 7 sz. Udvhm. Székelykeresztur 1891

hadifogoly (Buguruslan, Oroszország). — Karácson Ferenc pótt. Udvhm. Fenyéd 1888 hadifogoly (Oroszország). — Karácson János c. őrzetű 9 sz. Udm. Székelyszenterzsébet 1888 hadifogoly (Rasdolnoje, Oroszország). — Kari Károly István őrzetű 13 sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1890 hadifogoly (Oroszország). Károly András pótt. 1 pótsz. Udm. Korond 1883 hadifogoly (Oroszország). — Károly Lajos 13 sz. Udm. Alsósófalva 1884 hadifogoly (Oroszország). — Károly Márton 13 sz. Udvhm. Korond 1890 hadifogoly (Oroszország). — Katona Ferenc őrzetű 3 sz. Udm. Székelyudvarhely 1890 hadifogoly (Oroszország). — Kinda Péter tizedes 4 sz. Csikvm. Ditró 1886 hadifogoly (Oroszország). — Kinda Gábor (Vaslabán) 16 sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1885 hadifogoly (Poselok-Nowokamensk, Oroszország). — Kis Antal szakaszvezető 3 gépf. o. Csvm. Borszék 1886 hadifogoly (Oroszország). — Kocsis Mihály pótt. 15 sz. Csikszentdomokos 1887 hadifogoly (Oroszország). — Kokora Vazul 13 sz. Tavm. Mezőczeked 1885 hadifogoly (Samarland, Oroszország). Kondrát György népf. Szolnokdobokavm. Bacza 1885 hadifogoly (Oroszország). — Köntés Tibor népf. Udm. Böződ 1883 hadifogoly (Oroszország).

(Folytatjuk.)

## Riadó volt...

Riadó volt s csak én maradtam egymagamban  
Elhagyott, szegényes orosz házikóban.  
Hideg szél fúj s az öreg népfelkelők mennek  
Gyakorlatot tenni, az új alezredesnek.

Öreg népfelkelő!  
gondolad-e valaha,  
Hogy orosz földön gyakorlatozol,  
mint baka?  
Hol haza- és szeretteidből  
messze, messze,

Hol minden jó s öröm  
örökre elföldelve.

Hisz én sem gondoltam  
soha, de soha arra,  
Hogy szükségem lenne  
majd bármi telefonra.  
S lám, mégis itt ülök  
a hosszú éjszakákon,  
A békehírt gépemen  
lejátszani várom.

De sajnos, körültem  
minden jel arra mutat,  
Nagyjaink nemigen  
találnak békeutat;  
Ellenségeink mit sem  
törődve Istennel,  
Törni, zúzni akarnak  
mindent szerte-széjjel.

Agyuszó, fegyver-ropogás  
halalzik mindenhol,  
Öreg népfelkelő szive  
hevesebben dobban,  
Letérdel s ajkáról hő ima  
száll Istenhez:  
— Oltalmaz minket s  
nemzetünknek kegyelmezz!...

Vagy ha már úgy rendelted el  
s az a végzetünk,  
Hazánkért itt a távolban  
kell elvérzenünk:  
— Előre, fel a végső  
győztes küzdelemre!  
Uj dicsőséget, fényt hozni  
a magyar névre.

Északkeleti harctér, 1916. május 26.  
**Szolga István,**  
313-as honvéd.

## Régi székely adomák.

Írta: lengyelbéli Bátor Orbán Ottó.  
1.

### Kapcza pap és Biró Anti.

Bethfalván Biró Anti agglégény, régi nemes család ivadéka lakott. Sarkantyus csizmát, magastetejű kalapot és ezüst gombos pálcát hordott.

Székelykeresztúron akkor egy székelyudvarhelyi születésű Kapcza nevű katolikus pap volt, akivel Biró Anti jóbarátságban lévén, gyakran lerándultak a dúsgazdag Gróf Haller Jánoshoz Fehéregyházára. A gróf nemcsak híres vendégszerető, de talpig derék ember is volt.

Akkor még Udvarhelyvármegyében csak három féderes-kocsi, úgynevezett hintó volt. A birtokos osztály mind kóberes-szekéren járt, amely abból állt, hogy négy lábra egy bőrfedelet illesztettek oldalfüggönyökkel. A szekér belsejében a mostani kényelmes, ruganyos kocsiipárnákat, akkor szijakon függő ülések helyettesítették.

Egy ízben Biró Anti két szép almásszürkéjét befogatta kóberes szekérébe. Legényke kocsisával lehajtatott Székelykeresztúrra és ott Kapcza plebánost felvéve, villámgyor-

san repültek Fehéregyházára ebédre.

Az izletes grófi ebéd tetejébe két jó has bort bevettek s öreg délután hazaindultak. Azonban alig érkeztek ki a fehéregyházi kastély udvarából, egyik jobbra, a másik balra hajtván a fejét, valóságos kétéfejű sast csináltak és úgy aludtak, mint a bunda.

A legényke kocsis vigan trappolt a szürkével a gróf Haller János „Lunka” nevű tanórokja mellett elvezető országuton. A gyors menetben a szekér egy „küpüre” (melyek akkor az átereszeket pótolták) felzökkent, a derékszeg a nyujtóból kiugrott s a szekér első részével a két szürke Héjjasfalva felé elrohant. A legényke szintén a lovak után szaladt, hogy elfogja őket.

Biró Anti Kapcza pappal pedig az utközepén a kóber alatt kényelmesen tovább aludtak.

A csiki deszkások, akik ahajré Fehérvára vitték a deszkát, üresszekerekkel jöttek vissza. Az utközepén álló kóbereshez érve, többször kiabáltak:

Állj félre az utból, hogy elmehesünk!

De a kóberes szekér nem mozdult.

A csiki székelyek rövid tanakodás után abban állapodtak meg, hogy a kóberes szekeret akár kié legyen bedöntik az ut sáncába. Mikor oda érkeztek, akkor látták, hogy a szekér elől hiányzanak a lovak és csak a hátulja van ott. Megállapították a kóber alatt hortyogók jelenlétét és részeg voltát is. Ekkor aztán a szekeret a sánc felé kezdték húzni.

Mikor a szekér megmozdult, Biró Anti felébredt és azt híven, hogy minden rendben van, mámorosan kiabálni kezdett:

— Bocsásd, bocsásd, mert fortélyt kapnak a lovak!

A csiki székelyek még vigabban húzták erre a szekeret s vissza választoltak:

— Fortélyt kap az anyád kénja, ebadta részeg disznója!

Eközben pedig a szekeret behúzták az ut sáncába, hol Biró Anti és Kapcza pap tovább aludtak...

A legényke nagy bajjal Héjjasfalván utólérte a szürkéket s embereket hívott magával, akik a szekeret kiemelték a sáncból és összeállították. A legényke a lovakat befogta s minden további baj nélkül vitte haza a papot Székelykeresztúrra és gazdáját Bethfalvára.

(Folytatjuk.)

## Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyajunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

## Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXXVI.

Az 1915 aug. 20-iki 243 sz. veszteség lajstrom szerint:

Gelei Kálmán tart. hadapród 2 gye. 4 sz. Hszvm. Árkos ms.

Antal Ferenc 2 gye. 15 sz. Hsz. Sepsibükszád 1888, meghalt 1915 május 1—14.

Bodó István 24 hgye. 10 sz. Csikcsekefalva 1887 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Elek pött. 24 hgye. 3 pótész. Hsz. Maksa 1891 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Mózes 2 gye. 10 sz. Hsz. Barót 1888 ms. — Bálint Ferenc pött. 24 hgye. 3 menetsz. Csikcsicsó 1883 hadifogoly (Oroszország). — Balog Albert 24 hgye. 2 zalj. Hsz. (Kézdí) 1886 hadifogoly (Spassk, Oroszország). — Bancsuj Pál 2 gye. 15 sz. Hsz. Magyarbodza 1888 ms. — Bardocz Ignác 24 hgye. 10 sz. Hsz. Futásfalva 1892 hadifogoly (Pensa, Oroszország).

— Baricsán Elek pött. 24 hgye. 3 pótész. Hsz. Magyarbodza 1885 hadifogoly (Oroszország). — Baróti István pött. 24 hgye. 3 sz. Hsz. Mikóujfalu 1882 hadifogoly (Oroszország). — Bartók András örvezető 24 hgye. 4 sz. Hszvm. Kézdiszentlélek 1890 hadifogoly (Oroszország). — Bartos Péter pött. 24 hgye. 2 sz. Csikmadéfalva 1885 hadifogoly (Oroszország). — Bene Miklós 2 gye. 15 sz. Hsz. Komolló 1889 ms. — Bertalan Gábor Antal dobos 24 hgye. 9 sz. Hsz. Kézdialmas 1883 hadifogoly (Imokentiewskaia, Oroszország). — Betegh Ignác pött. 24 hgye. 12 sz. Csikustnad 1884 hadifogoly (Beresowka, Oroszország). — Bibó Lajos 2 gye. 10 sz. Hsz. Papolcz 1888 megs. — Bozsán Florea 50 gye. Tavm. Ruhaegeres 1889 ms. — Bularka György 2 gye. 13 sz. Hszvm. Magyarbodza 1887 ms. — Bálint Lajos pött. 24 hgye. 4 msz. Udvm. Magyarhermány 1884 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Buszujok János 50 gye. 1 sz. Tavm. Mezőörke 1890 hadifogoly (Moskau, Oroszország).

Csákány János 63 gye. 19 sz. Marostvm. Felfalu 1894, meghalt 1915 június 15—30. — Csáki János 2 gye. 10 sz. Hsz. Torja 1887, meghalt 1915 május 1—15. — Csiki Ferenc 2 gye. 10 sz. Hsz. Barót 1888 ms. — Czifra Mihály örvezető 24 hgye. 10 sz. Hsz. Kézdimarkosfalva 1882 hadifogoly (Oroszország). — Czigareán Tódor pött. 50 gye. 7 sz. Tavm. Aranyosgerend 1889 hadifogoly (Moskau, Oroszország).

Debreczi András szakaszvezető 24 hgye. 3 pótész. Hsz. Kézdimarkosfalva

1883 hadifogoly (Oroszország). — Delelan Demeter 63 gye. 12 sz. Marostvm. Marosmargit 1894, meghalt 1915 június 15. — Demeter Mihály 2 gye. 10 sz. Hszvm. Szotyor 1887, meghalt 1915 május 1—15. — Dobri Ferenc 2 gye. 15 sz. Hsz. Laborczfalva 1889, meghalt 1915 május 1—15. — Döngölő Sándor 63 gye. 19 sz. Marostvm. Gyimeskut 1893 ms.

Fazekas Mihály 2 gye. 15 sz. Hsz. Gidófalva 1890 ms. — Fekete György 24 hgye. 6 sz. Csiklázárfalva 1892 hadifogoly (Oroszország). — Fekete György pött. 24 hgye. 9 sz. Csikkászoufoltiz 1887 hadifogoly (Charkow, Oroszország). — Fekete István pött. 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Réty 1888 hadifogoly (Oroszország). — Ferencz Bálint 24 hgye. 12 sz. Csikménaság 1882 hadifogoly (Taschkent, Oroszország). — Ferenczi Géza Béla pött. 24 hgye. 3 pótész. Hszvm. Kézdivásárhely 1887 hadifogoly (Pensa, Oroszország).

Gál János 24 hgye. 5 sz. Hszvm. Uzon 1893 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Gáspár József pött. 24 hgye. 1 sz. Hszvm. Zalánpatak 1884 hadifogoly (Oroszország). — Gáspár Miklós 2 gye. 14 sz. Hszvm. Zajzon ms. Girca Gábor 63 gye. 19 sz. Tavm. Maroshidas 1893 ms.

György Gyula 24 hgye. 8 sz. Csikszentimre 1891 hadifogoly (Oroszország). — György István huszár 2 hvhe. 2 pótész. Udvm. Szentegyházásfalva 1887 hadifogoly (Oroszország).

(Folytatjuk.)

## HIREK.

— **Kilüntetett 82-es tiszték.** A király nemes Ehrenfeldi Haas Rudolf alezredesnek a hadiékítményes III. oszt. katonai szolgálati keresztet adományozta és elrendelte, hogy Günser Vilmos tart. főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásáért a legfelsőbb elismerés (Signum Laudis) tudtul adassék.

— **Benedek Elek** hírneves székely író és költőt, az Országos Állatvédő Egyesületek Szövetsége ez évi nagy-gyűlésén, Szabolcska Mihály ref. lelkész és költő, valamint Kubacska István nyíregyházi állat- és madár-védőegyleti titkár társaságában — tiszteletbeli tagjának választotta.

— **82-es önkéntesek előléptetése.** Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezred parancsnoka Göllner Frigyes egyévi önk. — Örmesternek, Kleinberg Vilmos e. é. ö. szakaszvezető — c. örmesternek, Gyenes Sándor, Horváth Árpád, Nánásy Elemér egyévi önkénteseket — c. örmestereknek, Kiss Ferenc, Randweg Sándor, Zsirái Hugó, Török Kálmán e. é. önkénteseket — szakaszvezetőknél, Poporad Alipius, Fekete Gyula, Molnár Ferenc, Hartmann Béla egyévi önkénteseket —

tizedes, c. szakaszvezetőknek, Kelemen Jakab, Udvard Róbert, Tolnay István, Miller Alajos, Vlaskovits József, Simon Rudolf, Kovács István, Oláh Róbert, Sonkoly Lajos, Csibi Vidor, Kálmán Zoltán, Szallay Zoltán, Pungor György, Nováček Viktor, Ilinczy László, Deák Gergely, Pillich Dezső, Tugenthal Ede, Melegh László, Czibalmos József, Málnássy Antal, Székely Dávid, Sárközy Béla egyévi önkénteseket — őrzetők, c. tizedeseknek, Lestyán Máté e. é. önkéntest — őrzetők, c. tizedesnek, Gyórfi Ferenc e. é. önkéntest — orvosnöv c. tizedesnek léptette elő

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr Berze Nagy János Csikvármegye és Kolombán Lajos Udvarhelyvármegye tanterületének vezetőit kir. tanfelügyelőkné nevezte ki.

— **A magyar nemzeti köznevelődés** kötelessége megismertetni magyartalan társadalmunkkal a nemzeti szellem életforrását: ókori őseink tiszteletét Még szebb faladata: felujítani bennünk és turáni-szittyá, iráni-szittyá, hindi-(hun)-szittyá testvéreinkben a vérségi kapcsolatot, vagyis a szittyá nemzetek köznevelődési, valamint társadalmi szövetségével felébreszteni, a mindnyájunk szívében szunnyadó nemzeti egység öntudatát. Fel kell világosítani a testvér nemzetiségeket is arról, hogy a Magyar Birodalom a mi őseink hazája, melynek már az ókorban is szittyá népek voltak őslakói. Mert Attila, Baján és Árpád hősei úgy jelentek meg e hazában, mint jogos örökösök, mint szabadító testvérek, akik a vasműves Turzó, Szápárd-Hun, Ijász-Hun vagy Kun, Macsó, Gömöri, Pálóc, Kovádi s Tahi-Székely vagy Táho-Zikhi szittyá véreinknek hagyatékát vették birtokukba, a bitoló idegektől, amint Macsóországban immár harmadszori visszafoglalásával történt a Balkánon. Meg kell értetnünk ellenségeinkkel is, hogy a magyarság, mely a királyi szittyá mágusok ivadéka, nem rokontalan kis nemzet, hanem az emberiség legnagyobb, legrégebb szittyá népcsaládjának elejét, díszét képezi. Őseink már az ókorban kitüntek világhírű vitézségükkel, királyhűségükkel, az államalkotás művészetével és az uralkodás bölcsességével. Árpád óta pedig a magyar nemzet, mint krisztusi a állameszmének, a népfajok jogegyenlőségének, testvériségének egyedüli törvénybe iktatója, az emberiség művelődéstörténelmében magasan fölöttébb állónak bizonyult érdemre nézve, a világ minden nemzeténél, akik tartományaikban a benszülött népfajokat még ma is kizárják a polgári jogok élvezeteiből s a közhivatalok viseléséből. A magyarságot tehát, mint világtörténeti hivatással bíró s érdemes tényezőt, nem szabad hátrahátrálni, nyelvét idegen kifejezésekkel más érdekeknek szolgálatára kényszeríteni. Ellenkezőleg a magyar nemzetet arra kell buzdítanunk, hogy királyi őseinek benne féltámadt fényes

lelkét emelje fel a magasságba. Legyen világító tűoszlopa Kelet és Nyugat összetalálkozásának, közeledésének, a próféta, krisztusi állameszme megvalósításához, Isten országához — a világbéke felé. — Ez a mi munkatervünk, hogy a magyarságot boldogan élni megtanítsuk. D. M. K. E.

— **Schuster Olivér** pénzügyi tanácsos, csikszeredai pénzügyigazgató-helyettes a kir. tanácsosi címnek díjmentes adományozásával, a király pénzügyigazgatójának nevezte ki.

— **Különös névsor** összeállításán fáradozik — hír szerint — egyik legelterjedtebb és tekintélyesebb fővárosi napilap szerkesztősege. Városról-városra és faluról-falura kikutatja azoknak nevét, akiknek egykékjük vagy egy gyermekük sincs és *hadiárvt még sem vettek magukhoz.* A névsort természetesen nyilvánosságra hozza s így az egész ország, sőt a külföld közönségének is alkalma lesz erről tájékozást szereznie. A különös névsor iránt nagy a kíváncsiság — a több gyermekes családok körében...

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82 es ezred pótzászlóaljparancsnoka Sándor Áron egészségügyi, Papp Márton népf. szakaszvezetőt, c. őrmestert — valóságos őrmesternek, Simon Lajos gyalogos c. tizedest, Lőrinczi János tizedes, c. szakaszvezetőt, — gyal., illetve szakaszv. cím. őrmesternek, Czitrón Lajos egészségügyi tizedes, c. szakaszvezetőt — tizedes, c. őrmesternek, Tódor István pött. c. őrzetűt, Weinberger Emil gyalogos c. őrzetűt — őrzetűt, c. tizedesnek, Lebovits Mór népf. gyalogost, Bordea Demeter, Fekete Dénes pött. — őrzetűt, Jakab Gyula népf. gyalogost — gy. c. őrzetűt — nek léptette elő.

— **Az erdélyi magyarság** és a Székelyföld gazdasági érdekeinek képviselője szempontjából jelentős esemény történt a Pénzügyügyi Központ alakulásánál. A pénzügyeket tömörítő két szervezet: az Egyesülés és a Szövetség, amelyek ellentétben állottak eddig, kompromisszumra léptek és a Pénzügyügyi Központ igazgatóságába — amelybe hat választott foglalt helyet — Erdélyből egyetértőleg lécfalvi Bodor Pált, az Agrár Takarékpénztár marosvásárhelyi vezérigazgatóját jelölték és őt az alakuló közgyűlés egyhangulag megválasztotta. Ez a választás örömdöntes elismerés, a Székelyföld gazdasági érdekeinek és Bodor Pál arra valósságának. A kormány, valamint az összes gazdasági tényezők támogatása, ugyiszintén Gyalóky Sándor csikvármegyei főispán és Bürger Albert, a székely kereskedelmi és iparkamara elnökének kiváló tevékenysége szerezte ezt a győzelmet az erdélyi magyarságnak, melynek az ilyen és ehhez hasonló eredményeket — csodálatos, de úgy van — valóssággal ki kell verekednie a közjára. Hja, távol vagyunk a szívót,

későre jut a végtagokba az életet adó vér!...

— **Koréh Dénes** sepsi-járási nyug. főszolgabíró 44 éves korában elhalt Sepsiszentgyörgyön.

— **Pro patria.** Derzsi Pap Béla 24-es honvédhadnagy, a Signum Laudis, a hadidiszitményes III. oszt. katonai érdemkereszt tulajdonosa, földmivelésügyi miniszteri mérnök 29 éves korában még 1914. dec. 22-én hősi halált halt Tuchownál. Édes anyja és felesége holttestét hazahozatták s e hó 6-án a csiksomlyói Szent Ferenc rendi atyák kriptájába helyezték el impozáns részvét mellett.

— **A harctéri halálozásokról** ezentul a katonai lelkészek levelezőlapon az elesett hozzátartozóit értesíteni fogják.

— **Kömley Gyula** jőnevű színész és hosszú éveken át volt s a Székelyföldön is előnyösen ismert színigazgató, aki annak idején Budán, a Várszínházban jelentékeny sikereket aratott Feleki Miklós színtársulatánál, meghalt Rózsahegyen.

— **A női keresk. szaktanfolyamot** Szász Lajos főjegyző indítványára Csikszeredában is a következő iskolai évre rendszeresíteni fogják az ottani polgári leányiskolánál A vármegyei magánjavak igazgatótanácsa vette az ügyet kezébe és az előkészületek már folynak.

— **Wolhyniából** Szolga István m. kir. 313-as honvédtől kaptunk levelet, melyben izzó hazaszeretettel írja: „Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Őszinte üdvözlét távol az északkeleti harcterről! Sok-sok ezer bajtársaimmal az édes anyai föld — mely szült és nevelt — megvédelmezéséért vagyunk itt. Testileg mindig, de lelkiileg sokszor édes magyar hazánkban képzeljük magunkat s etudat ad erőit izmainkban s lelkesít ujabb és ujabb győzelmes küzdelmek kivívására. Az a tudat pedig, hogy még egyszer viszontláthatjuk a Petőfi Sándor nagy költőnk által „a föld Isten kalapján bokrétának mondott édes magyar hazánkat“ — a legtöbbször csodálatos kivívását eredményezi, a jóval nagyobb ellenségünk felett. *Bizunk a jövő és végső, döntő küzdelem kivívásában, — csak legyen meg odahaza is az eddigi kitartás...* Egyszerű lelkem, szívem érzelmeit egy pár még egyszerűbb versben irtam meg. Ha becses lapjában csak egy picinyke tér akadna, úgy kérem ezeknek helyet szorítani, hadd lássák odahaza, hogy nem vagyunk oly sanyargatott helyzetben, amilyenek egyes ellenséges külföldi lapok írják. Mély köszönet és szívélyes üdvözlét Wolhyniából.“ Szolga István egyik versét a „Székelyország“ mal számában közöljük.

— **Az áll. elemi iskolai tanerők** a vallás- és közoktatásügyi miniszter 48853—1915. sz. a. k. rendeletere szerint a háboru tartama alatt állomáshelyükön tartoznak maradni s csak a kir. tanfelügyelő és az alispán (polgármester) egyetértő enge-

délyével menthetők fél e kötelezettség alól.

— **Csiktusnád** a plebános rendezésével műkedvelői előadást tartottak, amely az emlékoszlop és a kárpáti falvak javára 277 koronát jövedelmezett. Itt említjük meg, hogy *Anda Géza* plebánost, a derék rendezőt, a honvédelemügyi miniszter közelebről tart. segédlelkésznek nevezte ki.

— **Az önkéntesek estélyéről** a következő sorok közlésére kerettünk fel: A 82-ik gyalogezred önkéntesei által f. hó 10-én a rokkant katonák alapja javára rendezett műsoros estélyről némi elszámolással tartozunk Székelyudvarhely adakozó közönségének is, mivel ezen alkalommal is megmutatta, hogy mennyire szíven viseli hős rokkantjaink ügyei. Az estély bruttó bevétele 743 korona 40 fillér; kiadások 67 korona 42 fillér, tehát ez estély rokkant alapunkat 675 korona 98 fillérral növelte. Ezuton is meleg köszönetet mondunk alant felsoroltaknak, akik szivesfelül fizetésükkel tiszta jövedelmünknek majdnem egyharmad részét képezték. **Dr Sebesi János alispán ur 100 K;** **Dr Lengyel hdgy. ur 18 K,** **K. J. Göllner által 8 K,** **Hirsch Rudolf ur 6 K,** **Persian János ur 10 K,** **Brunn kapitány ur 5 K,** **Heim S. ur 5 K,** **Apfelbaumné urasszony 5 K,** **Székely M. ur 5 K,** **Pacek gyógyszerész ur 5,** **Zakariás hdgy. ur 5 K,** **Tapfer ur 3 K,** **Kun Béla ur 3 K,** **X. Y. 2 K,** **Többen 6-90 K.** Köszönettel tartozunk továbbá **Sükösd urnak a „Budapest“ szálloda tulajdonosságának,** aki a színháztermet volt szives díjtalanul rendelkezésünkre bocsájtani és az ezred kiváló zenekarának, amely művészi játékával gyönyörködtette közönségünket. A rendező bizottság.

— **Ujítás a középiskolákban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a most folyó országgyűlés elé két törvényjavaslatot és egy jelentést terjesztett. Az egyik törvényjavaslat igen jelentős változást hoz középiskolai oktatásunkba, mikor arról rendelkezik, hogy a gimnáziumi oktatás rendes tárgyai közé fölveendő még egy élő nyelv és irodalom akként, hogy e tárgy és a görög nyelv és irodalom között a tanulók választhassanak. Hogy melyik legyen ez az élő nyelv, azt állami iskolákban a kultuszminiszter állapítja meg, a felekezeti gimnáziumokban fenntartóinak elhatározásától függ, kívának-e iskoláikban élő nyelvet is tanítani. Sem a görög sem az élő nyelv nem lesz érettségi tárgy és felvehető a tudományegyetem valamennyi karára azok a reálisiskolákban érettségizettek is, akik csak latinból tettek kiegészítő érettségét. A reform az 1918—19-i iskolaévben lép életbe. A második törvényjavaslat a polgári iskolák reformját foglalja magában. A javaslat szerint a polgári iskolák rendes tárgyai sorába belekerül a német nyelv is, vagy helyette nem magyar nyelvű iskolákban a tanítás nyelve. A népiskolai tanszemélyzet-

ről szóló miniszteri jelentés megállapítja, hogy a népiskolákban az oktatás zavartalan fenntartásáról a lehetőség szerint — a hadvezetőség támogatásával — gondoskodás történt.

— **A harctérre** képes levelezőlapot portódíjmentesen lehet küldeni.

— **Kiselejtezett kancák árverése.** A kisbéri és bábolnai állami ménésből kiselejtezett, de tenyésztésre még alkalmas 53 darab kanca, a melyet kizáróan mezőgazdasággal foglalkozók részére fognak kiadni, június 25-ikén délelőtt nyolc órakor Kisbéren kerül árverésre. A vásárolni szándékozók az illetékes vármegyei gazdasági egyesület által kiállítandó igazolvánnyal kötelesek tenyésztő voltukat igazolni.

— **A magyar és osztrák csapatok** által megszállott szerbiai területen Lajkovác, Mitrovicza, Novipazar és Prijepolje helyeken felállított I. oszt. hadtáppostahivatalokat, a magán postai forgalomba bevonták.

— **Hasas tehének** és 3 évesnél fiatalabb üszők, illetve üszőborjuk levágását a földmivelésügyi miniszter a legszigorúbban megtiltotta az egész ország területére nézve.

— **Közgazdasági ismertető.** A m. kir. Kereskedelmi Múzeum (Bu-

dapest, V. Akadémia-u. 3 sz.) „A német közigazgatás alatt álló orosz-lengyel területek ismertetője” és „Gazdasági ismertető Montenegróról” címek alatt füzeteket adott ki s azokat minden cégnek, mely kéri, díjtalanul küldi.

— **Eltűntek kutatása az ellenséges fogolytáborokban.** A „Katona-Nyomozó Jegyzék”, mely a Magyar Vörös-Kereszt Egylet budapesti Tudósító Iroda vezetőinek: Battány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddig megjelent nyolc számában közzé tett kutatásai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt katona sorsára derített világosságot, akinek személyét illetőleg a hivatalos nyomozás holtpontra jutott. A szerkesztőségnek legujabban sikerült biztosítani a wieni Gemeinsannes Zentralnachweisebureau után, hogy a Katona-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges fogolytáborokban is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben is eredményesek legyenek. A Katona-Nyomozó jegyzéket B. Virág Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. Váci-u. 38. l. em., ahol a Katona-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és

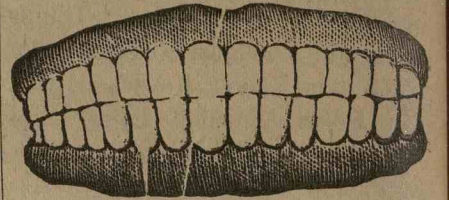
minden egyéb felvilágosítás megtudható.

— **Rokkantak Iskolája.** Székelyudvarhelyt teljes sikert ígérően halad előre a felépítendő rokkantiskola ügye. Az egyes pénzintézetek áldozatkészsége, valamint a vármegyei tanítóság akciója, már eddig is szép eredményt mutatott fel. A méhészegylet 1000 koronás adománya mellé a másik ezer korona is beérkezett és a tegnapi mérleg már a 2000 koronát felül haladja. Pedig alig érkezett be 15 gyűjtő-ív a méhészegylet bizottságához. Részt kell vegyen e humánus és meszekiható célokat felölelő intézmény létesítésében mindenkinek, aki hazáját igazán szereti. Tárgyalások folynak az iskola más irányban való bővítésére is. Minden meg lesz, csak az előzetes áldozattól nem szabad visszahúzódnunk. E célra bármily csekély adományt elfogad a vármegyei méhészegylet gyűjtő bizottsága.

**Ebedlőszekrény márványlap-pal és kiváló felszereléssel nagyon olcsón eladó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.**

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

## Fogászati műterem



**Springer M.**

Brassó, Lópiac 10. sz. l. em.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **műtermemet áthelyeztem** a fenti cím alá. Végzek minden a fogászat terén előforduló teendőket u. m.: mindenféle **fogtömést** (plombálást) és **fogcsinálást**.

Ugy egyes fogakat, mint egész fogsort rágásra használhatóan a gyökérnek a szájból való eltávolítása nélkül. Ugyisint **arany foglappal**, vagy **platinával** is.

Arany fogkoronát, hidmunkát szájpadlás nélkül, valamint a szájból ki nem vehető. Nem jól illő fogsorok átalakítását is.

Minden munkát a legjobb kivitelben készítik.

Fog- és gyökérhúzást a legkényelmesebb bánásmód mellett eszközölök.

Kiváló tisztelettel:  
**SPRINGER M.**

áll. vizsgázott fogtechnikus.

Könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerkereskedés, könyvnyomda és újságkiadó hivatal.

# Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyék független székely érdeklői újsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadóhivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

**A székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára!**

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügyvédi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kártyák, meghívók, körlevelek és gyászjelentések a legrövidebb idő alatt esinos kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

Keresek egy jóra való, szorgalmas fiút nyomdász tanulónak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy algimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.

**Figyelmeztetés!**

Hirdetés az üzletelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország”-ban és üzletében okvetlen lendületet fog tapasztalni.

Hirdetések díjszabás szerint. A „Székelyország” megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egy negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint állandó házi orvosság 3 K kapható e lap kiadóhivatalában.